Vård- och valfrihetsregionråd
Tobias Nässén (M)

INTERPELLATIONSSVAR

RS 2022–0425

2022-06-01

Svar på Interpellation 2022:21 av Catarina Wahlgren (V) om vårdval logopedi

Catarina Wahlgren (V) har ställt följande frågor till mig:

1. Vad har egentligen blivit bättre för logopeder och patienter sedan vårdval logopedi infördes?
2. Varför är marknadsmekanismer ett bra styrinstrument i sjukvården? Vilket vetenskapligt underlag bygger ni det på?
3. Vad avser du att vidta för åtgärder för att säkerställa jämlik tillgång till logopedisk vård i Region Stockholm?
4. Vad avser du för att vidta för åtgärder för att säkerställa att det kan bli en sammanhållen vård för patienter i behov av logopedisk vård när dagens ersättningssystem förstör denna möjlighet?
5. Hur ser du på kritiken att inte professionen involveras i dialog med politik och förvaltning? Tänker du vidta åtgärder för att även få med det perspektivet framöver?

Som svar vill jag anföra följande:

Vårdval Logopedi är ett vårdval som infördes tidigt i Region Stockholm, i den första primärvårdsreform som genomfördes 2008, då kösituationen inte var hållbar. Tidigare fanns direktavtal med landstingsdrivna enheter och LOU-upphandlade (Lag om offentlig upphandling) avtal avseende logopeder i primärvården. Tillgängligheten har ökat markant sedan vårdval logopedi infördes. Innan vårdvalsinförandet kunde det ta upp till två år att få exempelvis en läs- och skrivutredning. Det vore mycket olyckligt om interpellanten önskar att vi går tillbaka till den kö-situation som befann sig innan införandet av vårdval logopedi. Vi vet att andra regioner kämpar med kö-problematiken.

Vidare bör i sammanhanget nämnas att det dessutom finns, utöver vårdval logopedi, ett betydande antal logopeder anställda inom ramen för andra avtal, bland annat inom habiliteringsverksamheten inom SLSO, tilläggsuppdrag neuroteam inom vårdval primärvårdsrehabilitering, inom Talkliniken på Danderyds sjukhus AB och på Karolinska universitetssjukhuset.

Region Stockholm ligger också i topp nationellt vad gäller antal logopeder verksamma i Regionen. I en nationell jämförelse som Svenska Logopedförbundet redovisar för åren 2019-2020 toppar Gotland tillsammans med Stockholm statistiken över antal logopeder per 100 000 invånare.

Inför att vårdvalet skulle införas genomförde vår Hälso- och sjukvårdsförvaltningen en analys av lämplig upphandlingsform. Lag om valfrihetssystem (LOV), lag om offentlig upphandling (LOU) samt avtal med egen regi utvärderas. LOV beslutades vara mest lämplig för vårdområdet. En fördel

med LOV är att upphandlingsformen ger möjlighet till löpande utveckling. Eftersom LOV har ett mer långsiktigt perspektiv innebär det att vårdgivarnas incitament att investera i vårdverksamhet ökar, vilket kan leda till ökat fokus på kvalitet. Vi vet också att LOV är det enskilt bästa instrumentet både inom primärvård och öppen specialistvård för att korta köer, förutom att det innebär mer valfrihet för patienterna såväl som för vårdens medarbetare. Det är enkom positivt att patienternas rätt till självbestämmande stärks genom att få välja vårdgivare. Tillika är det viktigt att professionen också ges möjlighet att i hög grad få utforma sin egen verksamhet, om än givetvis utifrån de höga kvalitetskrav och ramar som själva vårdvalsavtalet stipulerar.

Vårdval Logopedi genomgick nyligen en justering av förfrågningsunderlaget, där främsta förändring utgörs av en generell ersättningshöjning med 15 procent från och med den 1 juli 2022. Ytterligare justering kan komma i takt med att Hälso- och sjukvårdsförvaltnings övergripande genomlysning med avseende på digifysisk vård implementeras i Regionen, vilken kommer ha inverkan på flera vårdval. I samband med ersättningsjusteringen görs även höjning av ersättningstaket för helår från 816 000 kronor till 1 100 000 kronor. Med denna höjning anpassas ersättningstaket till befintlig nivå för närliggande vårdval.

Avtal och system ses kontinuerligt över för att bättre underlätta teambaserat arbetssätt mellan olika avtalsområden. Ett specifikt utvecklingsarbete som pågår just nu är översyn av möjligheten till stärkt samverkan mellan vårdval logopedi och Habilitering&hälsa.

Den senaste justeringen av förfrågningsunderlaget bedöms stärka patientsäkerheten då det innebär förbättrade förutsättningar för patientomhändertagande, kompetensutveckling och återväxt inom professionen. Ur ett jämlikhetsperspektiv bidrar justeringen genom att fortsätta underlätta för fortsatt drift såväl som nyetablering i områden med höga lokalkostnader, vilket är positivt. Detta gäller såväl för innerstaden som i ytterområden med begränsat utbud av lämpliga och anpassningsbara mottagningslokaler.

Inom regionen pågår ett arbete i flera led avseende omställning mot god och nära vård. Detta arbete innebär att vårdcentralen ska vara navet i invånarens hälso- och sjukvård och därigenom ska den sammanhållna vården stärkas liksom samverkan med sjukhus, kommuner och andra parter.

Slutligen vill jag anföra att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har en ständigt pågående dialog med professionsföreträdare, den logopediska utbildnings- och forskningsenheten vid Karolinska Institutet samt en specifik samrådsgrupp som är representativt sammansatt av vårdgivare inom vårdvalet. Av dessa representanter är merparten kliniskt förankrade logopeder. För särskilda utredningsuppdrag utses även arbetsgrupper bestående av kliniskt verksamma logopeder. Det är mycket viktigt med en god dialog både mellan profession och förvaltning såväl som med politiken, givetvis ska också patientföreträdare ha möjlighet till åsikt och förslag på utveckling.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 1 juni 2022

Tobias Nässén
Vård- och valfrihetsregionråd (M)